

Dorota Rudnicka-Kassem

**K. GÓRAK-SOSNOWSKA, I. SZYBILSKA (RED.),
KUWEJT: HISTORIA I WSPÓŁCZESNOŚĆ,
[GŁÓWNA SZKOŁA HANDLOWA
I STOWARZYSZENIE ARABIA.PL, WARSZAWA 2005, 174 s.]**

Kuwejt to niewielkie państwo, położone w północno-zachodniej części Zatoki Perskiej (Arabskiej), graniczące z Arabią Saudyjską i Irakiem, którego mieszkańcy jeszcze na początku XX wieku tradycyjnie trudnili się rybołówstwem, połowem pereł, handlem przyprawami czy uprawą daktyli. Odkrycie w latach 30. XX wieku bogatych złóż ropy naftowej, stanowiących 10% rezerw światowych, zupełnie odmieniło los tego kraju. Od lat 40. datuje się w Kuwejcie intensywny rozwój gospodarczy, oparty prawie w ogóle na wydobyciu i produkcji ropy naftowej.

Oferowana polskiemu czytelnikowi praca zbiorowa *Kuwejt: historia i współczesność*, pod redakcją Katarzyny Górak-Sosnowskiej i Izabeli Szybilskiej, jest pokłosiem interdyscyplinarnego seminarium naukowego, które odbyło się 16 maja 2003 roku w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie z inicjatywy pierwszego ambasadora Kuwejtu w Polsce Jamala M. E. al-Ghunaima, dla upamiętnienia 40. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy Państwem Kuwejtu a Rzeczpospolitą Polską. W seminarium wzięli udział arabiści, ekonomiści, socjologowie i politolodzy.

Publikację podzielono na cztery tematyczne części. Pierwszą z nich *Kuwejt na arenie międzynarodowej* rozpoczyna artykuł J. Daneckiego podkreślający wcześnie ukształtowaną państwowość Kuwejtu i solidne podstawy gospodarcze czyli czynniki, które ułatwiły szybkie i właściwe wykorzystanie naftowego bogactwa do wszechstronnego rozwoju kraju. Z kolei R. Bania podejmuje kwestię rywalizacji Turcji i Anglii o wpływy w Kuwejcie. Następne artykuły dotyczą kontaktów Kuwejtu z krajami Unii Europejskiej (B. Jagiełło) i modeli integracyjnych Rady

Współpracy Arabskich Państw Zatoki Perskiej (M. Grodzki). Zamykający tę część artykuł T. Ruska *Cztery dekady stosunków czesko-kuwejckich* to interesująca wypowiedź na temat w jaki sposób dwa niewielkie państwa tak odmienne pod względem politycznym, społecznym, ekonomicznym i kulturowym potrafiły wypracować owocny model współpracy.

Następna część publikacji *Gospodarka* zawiera trzy artykuły. Dwa dotyczą kuwejckiej ropy naftowej. M. Morawski omawia historię odkrycia złóż oraz ich priorytetowego znaczenia w rozwoju gospodarki. B. Łęgowska podejmuje dyskusję na temat ropy naftowej jako głównego czynnika ekonomicznego irackiej inwazji na Kuwejt. Artykuł A. Kapiszewskiego zawiera interesującą analizę specyfiki miejscowego rynku pracy, w którym od dawna działają dwa wprawdzie oddzielne, ale to dobrze się uzupełniające sektory, zatrudniające ludność miejscową i obcokrajowców.

Artykuły trzeciej części *Spółczesność i polityka* są bardzo różnorodne. A. Kapiszewski charakteryzuje elementy demokracji kuwejckiej, B. Michalak-Pikulska przedstawia stanowisko pisarzy tego kraju wobec irackiej agresji, natomiast B. Łęgowska omawia politykę wewnętrzną Kuwejtu zależną od zysków z ropy naftowej, rozpatrując pozytywne i negatywne aspekty szybkiego i niezwykle dynamicznego rozwoju ekonomicznego. Artykuł K. Górak-Sosnowskiej jest dyskusją na temat rosnącego wpływu internetu na życie społeczne, kulturalne, gospodarcze i polityczne mieszkańców współczesnego Kuwejtu.

Bardzo istotna jest ostatnia część publikacji – Polska i Kuwejt – stanowiąca analizę stosunków pomiędzy obydwojma krajami. Otwiera ją artykuł J. Zdanowskiego, w którym autor zwraca uwagę na podobieństwa w geopolitycznych uwarunkowaniach dziejów Polski i Kuwejtu, które zbliżają nasze kraje i tworzą podstawy wzajemnego zrozumienia. Obydwa kraje miały w swojej historii silnych i przysparzających kłopotów sąsiadów, jak również związały swój nowożytny byt państwowy z I wojną światową i upadkiem sąsiadujących z nimi potęg. Kuwejtczyki, podkreśla J. Zdanowski, podobnie jak Polacy bronili się przed naporem obcych i trwali przy swojej samodzielności politycznej. Z kolei Z. Janiec, charakteryzując rynek Kuwejtu i specyfikę handlu z tym krajem, daje szereg wskazówek dla potencjalnych polskich eksporterów, dzięki którym będą mogli uniknąć problemów wynikających z odrębności kulturowej obu krajów. W artykule M. Kubskiej i A. Kapiszewskiego znajdujemy interesujące informacje na temat Polaków mieszkających w Kuwejcie. Nasi rodacy zaznaczyli swoją obecność w wielu dziedzinach życia tego kraju, m.in. zaprojektowali i wybudowali Centrum Portowe, ważne budynki administracji państwowej, osiedla mieszkaniowe, a także podjęli wiele inicjatyw kulturalnych, jak na przykład powołanie Towarzystwa Chopinowskiego, by promować muzykę polską i młodych muzyków kuwejckich. A. Szarlik przedstawia obraz Kuwejtu w polskiej prasie. Wynika z niego, że kraj ten zawsze był i nadal jest dla Polaków ciekawy, a jego wizerunek korzystnie różni się od raczej negatywnego obrazu prasowego innych krajów arabskich.

Pracę uzupełniają informacje o autorach artykułów, Kuwejcie i Stowarzyszeniu Arabia.pl.

Publikacja *Kuwejt: historia i współczesność* posiada dużą wartość informacyjną. Zamieszczone w niej teksty z pewnością wzbogacą wiedzę polskiego czytelnika o historii, gospodarce, polityce, społeczeństwie i kulturze Kuwejtu i umożliwią szersze spojrzenie na ten kraj, postrzegany jeszcze często przez pryzmat naftowego bogactwa.